

แนวทางการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1
Guidelines for Safety Management in Educational Schools of Kamphaeng
Saen 4 Schools Group Under the Nakhon Pathom
Primary Educational Service Area Office 1

เอกวุฒิ กิตติวิลธรรม^{1*} และนิพนธ์ วรรณเวช²

Akawut Kittiwilaitam^{1*} and Nipon Wonnawed²

^{*1,2} สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี กาญจนบุรี 71190

^{*1,2} Educational Administration, Faculty of Education,

Kanchanaburi Rajabhat University, Kanchanaburi 71190

Received : May 14, 2025 Revised : June 18, 2025 Accepted : June 20, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา และแนวทางการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูจำนวน 147 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 1.00 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า การบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และผลการศึกษาแนวทางการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนพบข้อเสนอแนวทางการบริหาร ดังนี้ 1) ควรกำหนดแผนงานและแผนงบประมาณในการก่อสร้างหรือปรับปรุงซ่อมแซมอาคารเรียนในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน และควรมีการสำรวจ ตรวจสอบ สิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารเรียน และห้องน้ำให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ 2) ควรมีการกำหนดมาตรการความปลอดภัยรวมถึงแผนการรับมือต่อเหตุฉุกเฉินต่าง ๆ โดยต้องมีความร่วมมือจากทุกภาคส่วนอย่างเป็นระบบ และมีแผนผังเส้นทางจุดรวมพลเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน อีกทั้งต้องจัดให้มีการฝึกซ้อมการระงับเหตุเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินในรูปแบบต่าง ๆ เป็นประจำทุกปี 3) ต้องเตรียม

ความพร้อมในการรับมือต่อภัยพิบัติทุก ๆ ชนิด โดยเตรียมยาสามัญประจำบ้านและชุดปฐมพยาบาลเบื้องต้นให้พร้อมต่อการรับมือเหตุฉุกเฉินและตรวจสอบการหมดอายุอยู่เสมอ อีกทั้งยังต้องชุดลอกท่อระบายน้ำ ตัดแต่งต้นไม้ที่มีความเสี่ยงในการโค่นล้มเพื่อลดความเสี่ยงและควรสอดแทรกความรู้ในการปรับตัวเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินในรูปแบบต่าง ๆ

คำสำคัญ : ความปลอดภัย, แนวทางการบริหารความปลอดภัย

Abstract

This research aimed to study the safety management in educational institutions and the safety management guidelines in educational institutions of Kamphaeng Saen 4 School Group under the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1.

The sample group used in this research consisted of 147 teachers using the stratified sampling method. The research instruments were a 5-level rating scale questionnaire with content validity of 1.00 and reliability of 0.96, and a group discussion record. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The research results found that overall, safety management in the school groups was implemented at a high level. The results of the study on safety management guidelines in the school groups found the following

*เอกวุฒิ กิตติวิลธรรม

E-mail : akawut9kit@gmail.com

management guidelines: 1) A plan and budget for the construction or renovation of school buildings should be specified in the school's operational plan. Facilities in the school building and bathrooms should be inspected and checked to ensure they are always ready for use. 2) Safety measures and emergency response plans should be established annually. 3) All types of disasters must be prepared by preparing common household medicines and first aid kits to be ready for emergency response and checking their expiration dates at all times. Drainage pipes must be dredged and trees at risk of falling must be trimmed to reduce risk. Knowledge on how to adapt to various emergencies should be incorporated.

Keywords : Safety, Safety Management Guidelines

1. บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งมั่นในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็น “การศึกษาขั้นพื้นฐานวิถีใหม่ วิถีคุณภาพ” มุ่งเน้นความปลอดภัยในสถานศึกษา ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมและบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นพัฒนาระบบและกลไกในการดูแลความปลอดภัยให้แก่ผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษาจากภัยพิบัติและภัยคุกคามทุกรูปแบบด้วยการบริหารจัดการตามมาตรการ 3 ป ได้แก่ ป้องกัน ปลูกฝัง และปราบปราม ให้เกิดความปลอดภัยให้มากที่สุด และไม่ให้เกิดเหตุการณ์ซ้ำอีก เพื่อสร้างความมั่นใจและความเชื่อมั่นให้แก่ผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไปในการที่จะได้เรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และเกิดความปลอดภัยอย่างมั่นคงและยั่งยืนเพื่อให้แนวทางการปฏิบัติ สอดคล้องและเป็นระบบ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดทำคู่มือการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างความปลอดภัยในเกิดแก่นักเรียนเป็นสำคัญ เพราะความปลอดภัยเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพและการเรียนรู้ของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564)

ความปลอดภัยในสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การพัฒนาผลสัมฤทธิ์จะประสบความสำเร็จเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับนักเรียนรู้อย่างมีความสุข

และการได้รับการปกป้อง ค้ำครองให้เกิดความปลอดภัยสถานศึกษาที่มีความปลอดภัยนั้น ผู้ปกครองก็จะเกิดความเชื่อมั่นว่าผู้เรียนจะได้รับความรู้ทางสติปัญญา อารมณ์อย่างอบอุ่น และปลอดภัยดังนั้น การรักษาความปลอดภัยในโรงเรียนจึงเป็นงานที่สำคัญยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาไม่สามารถละเลยได้ สถานศึกษาควรมีบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ และมีความปลอดภัย โดยมีการป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัย และการดูแลรักษา วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ หรือทรัพยากรอื่น ๆ ของสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพที่ดี ใช้การได้และไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา (อดิสร ดีปานธรรม, 2561) สถานศึกษาจึงนับเป็นสิ่งแวดล้อม ที่มีความสำคัญต่อผู้เรียนมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้เรียนจะต้องใช้ชีวิตอยู่ในสถานศึกษาวันละหลายชั่วโมง หากสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาไม่ปลอดภัย จะยิ่งเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุที่ไม่คาดคิดได้ เพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่มักเกิดขึ้นภายในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู จะต้องตระหนักถึงความสำคัญร่วมกันตรวจสอบและแก้ไขจุดเสี่ยง จุดอันตราย หมั่นตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์ และสิ่งของ เครื่องใช้ภายในโรงเรียนด้วยว่าชำรุดเสียหายหรือไม่ หากชำรุดให้รีบซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพดีอย่างเร่งด่วน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุอันน่าเศร้าที่ได้คร่าชีวิตเด็กนักเรียน เช่น เครื่องเล่นเด็ก ล้มทับเด็กเสียชีวิต เป็นต้น รวมถึงตัวเด็กนักเรียนต้องรู้จักการปฏิบัติตนให้ปลอดภัยจากอันตรายต่าง ๆ เพื่อร่วมกันสร้างสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่ให้กับสถานที่ซึ่งเป็นห้องเรียนสั่งสอนให้เด็กและเยาวชนเป็นคนดีและเติบโตเป็นกำลังสำคัญของประเทศต่อไปในอนาคต (พงศราญ ไกรดำ, 2565) จากความเป็นมา และความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 สังกัดพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 เพื่อจะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปใช้ในการบริหารจัดการเรื่องความปลอดภัยในสถานศึกษา

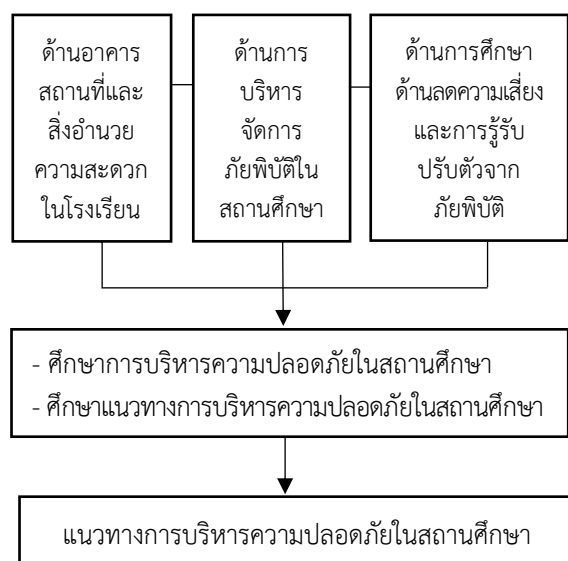
2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

3. กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวทางการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ได้ศึกษากรอบแนวคิดเกี่ยวกับความปลอดภัยในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (2564) ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการภัยพิบัติในสถานศึกษา และด้านการศึกษาด้านลดความเสี่ยงและการรับรู้ปรับตัวจากภัยพิบัติ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอน จากสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 237 คน

4.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอน จากสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 147 คน ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ที่ระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ตามขนาดสถานศึกษา และผู้ให้ข้อมูลสำคัญการสนทนากลุ่มจำนวน 8 คน โดยเลือกแบบเจาะจง

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 2 แบบ คือ

4.2.1 แบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (checklist) เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ จำนวน 33 ข้อ เกี่ยวกับการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา

4.2.2 ประเด็นคำถามสำหรับการจัดสนทนากลุ่ม (focus group) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน เป็นการพูดคุยได้ตอบในรูปแบบของการสนทนากลุ่มที่จะแสดงทัศนะสะท้อนแนวทางการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ประกอบด้วย 3 ด้านคือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการภัยพิบัติในสถานศึกษา และด้านการศึกษาด้านลดความเสี่ยง และการรับรู้ปรับตัวจากภัยพิบัติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564)

4.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

4.3.2 วิเคราะห์ข้อมูลในการสร้างเครื่องมือเกี่ยวกับแนวทางการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 มี 3 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการภัยพิบัติในสถานศึกษา และด้านการศึกษาด้านลดความเสี่ยงและการรับรู้ปรับตัวจากภัยพิบัติ

4.3.3 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างเครื่องมือ ตามคำนิยามของแนวทางการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 และวัตถุประสงค์เป็นหลัก จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย 2 ตอน

4.3.4 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของคำถาม ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

4.3.5 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง (validity) เพื่อหาความสอดคล้องในด้านโครงสร้าง ความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา ความเหมาะสม ความชัดเจน

และความถูกต้องของการใช้ภาษา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (index of item objectives congruence : IOC) โดยพิจารณาความเที่ยงตรงจากดัชนีความสอดคล้อง คือ เกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0.50 ขึ้นไป จึงถือว่าข้อคำถามนั้นมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00

4.3.6 นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงจากคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับ ครูผู้สอน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบัค (Cronbach, 1951, pp. 297-334) การพิจารณาความเชื่อมั่นดูจากค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นที่ต้องมีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0.75 ขึ้นไป พบว่ามีค่าดัชนีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.96

4.3.7 นำผลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุง ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

4.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

4.4.1 นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากงานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 เพื่อให้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล

4.4.2 ดำเนินการส่งแบบสอบถามทางออนไลน์ และประสานงานทางโทรศัพท์ในการติดตามการเก็บแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ให้กับครูในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 147 ชุด ได้รับกลับคืนทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100

4.4.3 ดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม (focus group) จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน เกี่ยวกับแนวทางการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยนำข้อเสนอแนะ และข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการสนทนากลุ่มมาวิเคราะห์ข้อมูล สรุป และอภิปรายผล

4.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.5.1 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้อง และมีความสมบูรณ์ในการตอบ

จัดระเบียบข้อมูล ลงรหัส และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

4.5.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage) นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

4.5.3 วิเคราะห์แนวทางการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (mean หรือ $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation หรือ S.D.) จำแนกเป็นรายข้อ รายด้านและรวมทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของเบสต์ (Best, 1977)

4.5.4 วิเคราะห์แนวทางการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ด้วยการจัดสนทนากลุ่มโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis)

5. สรุปผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ได้ผลสรุปดังนี้

ตารางที่ 1 การบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ในภาพรวม

การบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษา	4.32	0.45	มาก
2. ด้านการบริหารจัดการภัยพิบัติในสถานศึกษา	4.13	0.59	มาก
3. ด้านการศึกษาด้านลดความเสี่ยงและการรู้รับปรับตัวจากภัยพิบัติ	4.20	0.50	มาก
รวมเฉลี่ย	4.22	0.47	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา

เป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านการศึกษาด้านลดความเสี่ยงและการรู้รับปรับตัวจากภัยพิบัติ และด้านการบริหารจัดการภัยพิบัติในสถานศึกษา

5.2 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 สังกัดพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยใช้วิธีสนทนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 จำนวน 2 คน หัวหน้างานอาคารสถานที่ จำนวน 2 คน และครูผู้สอนในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 จำนวน 4 คน เพื่อศึกษาทัศนคติและความคิดเห็นของแต่ละบุคคลที่มีต่อแนวทางการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 สังกัดพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ดังนี้

5.2.1 ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษา มีแนวทางการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา ดังนี้ 1) สถานศึกษาควรกำหนดแผนงานการใช้งานอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน 2) มีการสำรวจตรวจสอบสิ่งอำนวยความสะดวกให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ 3) วางแผนการใช้งบประมาณในการก่อสร้างอาคารเรียนและสิ่งก่อสร้างหรือการปรับปรุงอาคารเรียนและสิ่งก่อสร้าง 4) ควรมีการสำรวจห้องน้ำให้พร้อมพร้อมใช้งานอยู่เสมอ รวมถึงการป้องกันกลิ่นรบกวน

5.2.2 ด้านการบริหารจัดการภัยพิบัติในสถานศึกษา มีแนวทางการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา ดังนี้ 1) สถานศึกษาจำเป็นต้องมีแผนเผชิญเหตุเพื่อรองรับเหตุฉุกเฉิน 2) ควรสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายผู้ปกครององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการวางแผนสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษา 3) ควรมีแผนผังเส้นทางไปยังจุดรวมพล 4) จัดให้มีการฝึกซ้อมระดับเหตุทุกปีการศึกษา

5.2.3 ด้านการศึกษาด้านลดความเสี่ยง และการรู้รับปรับตัวจากภัยพิบัติ มีแนวทางการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา ดังนี้ 1) สถานศึกษาควรเตรียมยาสามัญประจำบ้านและชุดปฐมพยาบาลเบื้องต้นไว้ทุก ๆ อาคารเรียน อาคารประกอบและตรวจสอบวันหมดอายุของยาสามัญประจำบ้านอยู่เสมอ 2) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการชุดลอกท่อระบายน้ำ ตัดแต่งต้นไม้ที่มีความเสี่ยงในการโค่นล้ม 3) สถานศึกษาควรมีการบูรณาการสอดแทรกความรู้ในการปรับตัวจากภัยพิบัติในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 สังกัดพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ผู้วิจัยมีหัวข้ออภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

6.1 ผลการศึกษากำหนดความปลอดภัยในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 สังกัดพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาไม่สามารถละเลยได้ สถานศึกษาควรมีบรรยากาศที่ปลอดภัย โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความสามารถ ทักษะ และเจตคติที่ดีอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังที่ สุภัญญา พรน้อย (2562) ได้ให้ความหมายของความปลอดภัยในสถานศึกษาไว้ว่า การดำเนินงานของโรงเรียนตามมาตรฐานการแนวทางหรือกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่มุ่งเพื่อสร้างความปลอดภัยให้แก่ นักเรียน โรงเรียนดำเนินงานทุกวิถีทางที่ทำให้เด็กปลอดภัยเมื่อดำเนินชีวิตในโรงเรียน มีสภาพแวดล้อมทางกายภาพทางสังคมที่ปลอดภัย มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความปลอดภัยของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชีรา ใจหวัง และ จันทรีศรี ภูติธริวัฒน์ (2561) ทำการศึกษาเรื่องการจัดการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกอร อุ่นสนานนท์ (2563) ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศตวรรษ ถวิลคำ และ ศิริรัตน์ ทองมี (2566) ทำการศึกษาเรื่อง การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายที่ 42-43 สำนักงานเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษาในภาพรวมปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ สถานศึกษามีอุปกรณ์ให้แสงสว่างและสิ่งอำนวยความสะดวกทุกห้อง ทุกอาคารอย่างเพียงพอ สถานศึกษามีการจัดทำข้อมูลรายละเอียดอาคารเรียนอาคารประกอบ สิ่งแวดล้อมและสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ เป็นปัจจุบัน และสถานศึกษามีการตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ไฟฟ้า และอุปกรณ์กีฬาให้พร้อมใช้งาน สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่น ๆ คือ สถานศึกษามีห้องน้ำ ห้องส้วมที่เพียงพอ สะอาดมีขีด

และไม่มีกลิ่นรบกวน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาต้องออกแบบอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างโดยคำนึงถึงอุปกรณ์ที่จำเป็นในการอำนวยความสะดวก มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความสะอาด มีเครื่องใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างทั่วถึงทุกอาคารอย่างเพียงพอต่อการใช้งาน ดังที่ ยุทธนา สำราญกิจ (2561) ได้กล่าวไว้ว่าเรื่องของขนาดโรงเรียนและชั้นเรียนในขณะที่ยังเกี่ยวข้องกับการออกแบบโรงเรียนนั้น เน้นในเรื่องของห้องเรียน และการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของงบประมาณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงบประมาณในการก่อสร้างสถานศึกษาซึ่งเป็นข้อจำกัดที่ทำให้ท้าทาย อย่างไรก็ตามจากการทบทวนวรรณกรรมทำให้ทราบว่าโรงเรียนมีความต้องการในเชิงที่สามารถใช้ประกอบในการออกแบบสำหรับอนาคตได้ เช่น มีความจำเป็นต้องปรับปรุงอาคารสถานที่ให้เอื้อต่อการเรียนการสอนเป็นสถานที่ที่พักผ่อนหย่อนใจสามารถใช้ได้สะดวกปลอดภัย สร้างความประทับใจแก่ผู้ปกครอง และชุมชน นอกจากนี้ยังมีความต้องการออกแบบโรงเรียนที่สร้างบรรยากาศในการทำงานของบุคลากรให้เกิดความสุข รักสถานที่ทำงาน มีการกำหนดคุณลักษณะของโรงเรียนที่ดี เช่น การจัดบรรยากาศในประเภทบรรยากาศทางกายภาพ (physical atmosphere) หรือบรรยากาศทางด้านวัตถุ ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย น่าดู มีความสะอาด มีเครื่องใช้ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมให้การเรียนรู้ของนักเรียนสะดวกขึ้น เช่น ห้องเรียนมีขนาดเหมาะสม แสงสว่างเพียงพอ กระดานดำมีขนาดเหมาะสม โต๊ะเก้าอี้มีขนาดเหมาะสมกับวัยนักเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกอร อุ่นสถานนท์ (2563) ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านอาคารสถานที่ ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัย ด้านการให้บริการ ความปลอดภัย ด้านการจัดสวัสดิศึกษาและด้านสุขภาพอนามัย โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไวกุณฐ์ เหมือนทอง (2565) ทำการศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการสถานศึกษาปลอดภัยของโรงเรียนอนุบาลสวี (บ้านนาโพธิ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัมปนาท นาคบัว (2565) ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาแนวทางการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ผลการศึกษาพบว่าด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุจากอาคารเรียนอาคารประกอบ มีร้อยละ

อุบัติเหตุจากอาคารเรียนอาคารประกอบ มีร้อยละของการปฏิบัติสูงสุด

ด้านการบริหารจัดการภัยพิบัติในสถานศึกษาในภาพรวมปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานการณ์ความไม่ปลอดภัยในปัจจุบันทำให้สถานศึกษาต้องสร้างความมั่นใจ และความเชื่อมั่นให้นักเรียน ครู ในการสร้างแผนเผชิญเหตุเพื่อจัดการกับสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยประสานความร่วมมือกับชุมชนในการรับมือต่อเหตุการณ์ฉุกเฉิน ดังที่ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2566) ได้ให้ความหมายการบริหารจัดการภัยพิบัติในสถานศึกษาไว้ว่า การจัดสรรและบริหารทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อป้องกันการสูญเสียและความเสียหายตลอดจนวางแผนกระบวนการจัดการภัยพิบัติ ได้แก่ การประเมินและวางแผน การป้องกันสภาพแวดล้อม การศึกษาโครงสร้างสังคมและบริบทพื้นที่ มาตรฐานการปฏิบัติงานแผนให้การศึกษาต่อเนื่องและแผนฉุกเฉิน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อติศร ดีปานธรรม (2561) ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า รูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาณุทัต สวัสดิ์ถาวร (2559) ทำการศึกษาเรื่อง ความมั่นใจด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามที่มีต่อมาตรการป้องกันและรักษาความปลอดภัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า ควรจัดให้มีการฝึกซ้อมหนีไฟแก่นักศึกษาและบุคลากรของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการศึกษาด้านลดความเสี่ยง และการรู้รับปรับตัวจากภัยพิบัติในภาพรวมปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ สถานศึกษามีการจัดเตรียมยาสามัญประจำบ้านเอาไว้ เช่น ยาลดไข้ ยาแก้แพ้ เป็นต้น สถานศึกษามีการจัดระบบประกันภัยที่ให้การคุ้มครองกับนักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน และสถานศึกษามีการทำความสะอาดที่ระบายน้ำอยู่เสมอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนจัดทำแผนเตรียมความพร้อมรองรับสถานการณ์วิกฤตจากภัยพิบัติทั้งในช่วงก่อนระหว่างและหลังเกิดภัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับเหตุฉุกเฉิน รวมทั้งการป้องกันการเกิดโรคระบาดที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและชีวิตในเบื้องต้นครูต้องมียาสามัญประจำบ้าน การวางแผนชุดลอกท่อหรือคลองส่งน้ำเป็นประจำทุกปี และระบบประกันภัยที่เป็นสวัสดิการคุ้มครอง

นักเรียน ดังที่ เรียม นมรักษ์ และศรัณย์ พิมพ์ทอง (2565) ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ มีความสำคัญและจำเป็นอย่างมากในการจัดการภัยพิบัติ โดยความหมายของพฤติกรรมการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ หมายถึง เป็นการแสดงออกของบุคคลทางด้านการกระทำ ความคิด ความรู้สึก ทักษะคิด เพื่อให้เกิดความสนใจและกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติในการเตรียมตัวเพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะเรียนรู้หรือกระทำสิ่งต่าง ๆ หรือการวางแผนก่อนที่จะดำเนินการทำกิจกรรม โดยสามารถควบคุมตนเองเพื่อให้เกิดความพร้อมทั้งด้านร่างกายและจิตใจ สำหรับการกระทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ช่วยลดการบาดเจ็บลดความสูญเสียชีวิต และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญาวิรัช สมนึก (2560) ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารความเสี่ยง ดานความปลอดภัยในการทำงานของบุคลากรคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารความเสี่ยงมีอยู่ด้านเดียวที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการปฏิบัติตนให้ปลอดภัย และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกลักษณ์ อรรคมุต และ ธดา สิทธิธาดา (2564) ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 พบว่า ด้านการบริหารการศึกษาด้านการลดความเสี่ยงในสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

6.2 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 สังกัดพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จากการสนทนากลุ่มได้ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษามีแนวทาง คือ สถานศึกษาควรสร้างความเข้าใจให้ครูเกี่ยวกับการดูแลอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษาเพื่อสร้างความปลอดภัยในการใช้งานอาคารเรียน และสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ ดำเนินการประเมิน ตรวจสอบสภาพอาคารเป็นประจำ ทั้งนี้เพราะการควบคุม ดูแล บำรุงรักษาอาคารสถานที่ด้วยวิธีที่ถูกต้อง และมีการวางแผนการใช้งานอาคารสถานที่การประเมินผลการใช้งานอาคารสถานที่อยู่เสมอทำให้อาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกมีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย วาไลตา พวงจำปา (2563) ทำการศึกษา เรื่องการศึกษาการบริหารอาคารสถานที่เพื่อการอนุรักษ์พลังงาน กรณีศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาธรรมศาสตร์ พบว่า ด้านการควบคุมอาคารสถานที่เพื่อการอนุรักษ์พลังงาน ด้านการประเมินผล การใช้อาคาร

สถานที่เพื่อการอนุรักษ์พลังงาน ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่เพื่อการอนุรักษ์พลังงาน ด้านการใช้อาคารสถานที่เพื่อการอนุรักษ์พลังงาน และด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่เพื่อการอนุรักษ์พลังงาน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ด้านการบริหารจัดการภัยพิบัติในสถานศึกษา มีแนวทาง คือ สถานศึกษาควรมีการสร้างความปลอดภัย รวมถึงแผนรับมือต่อเหตุฉุกเฉินต่าง ๆ ที่สามารถจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาโดยต้องมีความร่วมมือจากทุกภาคส่วนอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพไม่ว่าจะก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัย ทั้งนี้เพราะการบริหารจัดการภัยพิบัติในสถานศึกษาจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนรวมถึงการใช้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนสำคัญในการวางแผนรับมือภัยพิบัติต่าง ๆ รวมถึงข้อมูลข่าวสารก่อนที่จะเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศพล อัครพงษ์ไพบุลย์, และคณะ (2563) ทำการศึกษาเรื่อง การบูรณาการการจัดการภัยพิบัติในยุค 4.0 พบว่า ภัยพิบัติที่ยังทวีความรุนแรงมากขึ้นตามแนวคิดการจัดการภัยพิบัติ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของโลกนั้นถือว่าเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการในหลายด้านทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ภัยธรรมชาติต่าง ๆ ด้วยการบริหารจัดการภัยพิบัติในปัจจุบันจึงควรปรับเปลี่ยนจากแนวทางการปฏิบัติแบบเดิมให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหารจัดการที่ดีมากยิ่งขึ้น โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนในการบริหารจัดการภัยพิบัติ พัฒนาให้ความรู้แก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านภัยพิบัติให้มีความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีและอุปกรณ์ รวมถึงการปรับเทคโนโลยีให้เข้ากับการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านภัยพิบัติด้วย อันจะเป็นการช่วยลดขั้นตอนการทำงาน เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และที่สำคัญคือเป็นการลดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน ของประชาชนได้อีกทางหนึ่งด้วย

ด้านการศึกษาด้านลดความเสี่ยง และการรู้รับปรับตัวจากภัยพิบัติ มีแนวทาง คือ สถานศึกษาต้องเตรียมความพร้อมในการรับมือต่อภัยพิบัติทุก ๆ ชนิด ซึ่งต้องมีความรู้เกี่ยวกับการรับมือเพื่อลดความเสี่ยงต่อความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากภัยพิบัติ ทั้งนี้เพราะการลดความเสี่ยง และการรู้รับปรับตัวจากภัยพิบัติโดยการให้ความรู้และการซักซ้อมเกี่ยวกับภัยพิบัติที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทำให้เกิดประสบการณ์ในการลดความเสี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลธิรา สุขสงวน (2560) ทำการศึกษา เรื่อง การรับรู้ ความเสี่ยงและการปรับตัวต่อภัยธรรมชาติของครัวเรือนในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ความเสี่ยงและการปรับตัวต่อภัยธรรมชาติของครัวเรือนในเขตเทศบาล

นครหาดใหญ่ โดยการรับรู้ความเสี่ยงและการปรับตัว ทำให้ประชาชนเกิดการเตรียมความพร้อมในการรับมือต่อการเกิดภัยธรรมชาติรวมทั้งช่วยลดผลกระทบและความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งในระดับครัวเรือน ชุมชน และเทศบาลได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย มีดังนี้

7.1.1 สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษาในเรื่องการบำรุงรักษาอาคารและสิ่งแวดล้อม รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารให้มีความพร้อมและปลอดภัยต่อการใช้งาน

7.1.2 สถานศึกษาควรมีมาตรการความปลอดภัยแผนเผชิญเหตุต่อสถานการณ์ฉุกเฉิน รวมถึงมีการซักซ้อมการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ และให้ความรู้เพื่อเสริมทักษะที่จำเป็นในการป้องกันภัยพิบัติต่าง ๆ

7.1.3 สถานศึกษาควรมีการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยและจัดอบรมให้ความรู้ครูในการป้องกันสาธารณภัยและฟื้นฟูผู้ที่ได้รับผลกระทบจากภัยต่าง ๆ

7.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป มีดังนี้

7.2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 สังกัดพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1

7.2.2 ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 สังกัดพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1

8. เอกสารอ้างอิง

- กนกลักษณ์ อรรถมุต และ ธดา สิทธิธาดา. (2564, มกราคม-เมษายน). แนวทางการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1. **การบริหารและนิเทศการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**, 12, (1), หน้า 102-107.
- กนกอร อุณสถานนท์. (2563, พฤษภาคม-สิงหาคม). การบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร. **วไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)**, 10, (2), หน้า 1-14.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). **คู่มือการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

กัญญาวีร์ สมนึก. (2560). **แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในการทำงานของบุคลากรคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม**. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

กัมปนาท นาคบัว. (2565). **การศึกษาแนวทางการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 1. การค้นคว้าอิสระ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร**.

ชลธิรา สุขสงวน. (2560). **การรับรู้ความเสี่ยงและการปรับตัวต่อภัยธรรมชาติของครัวเรือนในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์**.

ทศพล อัครพงษ์ไพบูลย์, เพ็ญศรี ฉิรินัง, อรุณ รักธรรม, และ สมพร เพื่องจันทร์. (2563, กันยายน-ธันวาคม). การบูรณาการการจัดการภัยพิบัติในยุค 4.0. **นวัตกรรมการบริหารและการจัดการ**, 8, (3), หน้า 14-23.

พงศราญ ไกรดำ. (2565). **การประเมินโครงการสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนภูเก็ตปัญญานุกูล สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. การค้นคว้าอิสระ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี**.

ภานุทัต สวัสดิ์ถาวร. (2559). **ความมั่นใจด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามที่มีต่อมาตรการป้องกันและรักษาความปลอดภัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม**. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ยุทธนา สำราญกิจ. (2561). **การออกแบบโรงเรียนประถมศึกษาสำหรับอนาคต. วิทยานิพนธ์ ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร**.

เยี่ยม นมรักษ์ และ ศรัณย์ พิมพ์ทอง. (2565, มกราคม-เมษายน). พฤติกรรมการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ: ปัจจัยเชิงสาเหตุ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย. **เครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลภาคใต้และการสาธารณสุข**, 9, (1), 325-336.

- วาลิตา พวงจำปา. (2563). การศึกษาการบริหารอาคารสถานที่เพื่อการอนุรักษ์พลังงาน กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาธรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ไวภูณัฐ เหมือนทอง. (2565, พฤศจิกายน). การประเมินโครงการสถานศึกษาปลอดภัยของโรงเรียนอนุบาลสวี (บ้านนาโพธิ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2. **มหาจุฬานาครทรรศน์**, 9, (11), หน้า 1-17.
- ศตวรรษ ถวิลคำ และ ศิริรัตน์ ทองมี. (2566, พฤษภาคม-สิงหาคม). การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 42-43 สำนักงานเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร. **การจัดการภาครัฐและเอกชน**, 5, (2), หน้า 209-222.
- สุกัญญา พรน้อย. (2562). การพัฒนาตัวบ่งชี้ความปลอดภัยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัย วัดผลและสถิติการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุชีรา ใจหวัง และ จันทรี ภูติอริวัฒน์. (2561, มกราคม-มิถุนายน). การศึกษาการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. **บริหารการศึกษา มศว**, 15, (28), หน้า 50-61.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2566). **แนวทางการดำเนินงานความปลอดภัยในสถานศึกษา** สำนักงาน กศน. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- อดิสร ดีปานธรรม. (2561). การพัฒนารูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเพื่อการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- Best, J. W. (1977). **Research in Education** (3rd ed.). New Jersey: Prentice-Hall.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. **Psychometrika**, 16, (3), pp 297-334.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**, 30, (3), pp. 607-610.